

3305 *3. Beh. af Loof. af Tillægsb. for Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 3306

ingenkunde sammen med eventuel Nød i Kommunen. — De øvrige Udtalelser angaaende Sammenstillingen mellem disse to Forslag og da navnlig den, at den samme Erang vil blive afhjulpen ved det første Forslag under Nr. 2 som ved vort Forslag under Nr. 12, har jeg omtalt i mine tidligere Bemærkninger, og jeg skal ikke komme tilbage dertil. — Den høitærede Minister udtalte endvidere, at, naar han har talt om disse store Statsarbejder, saa har han ikke sigtet til Søfarterne alene, men til Forsvarsforanstaltninger i det Hele, og Ministeren beklagede derfor, at Rigsdagen ikke i den Henseende havde fulgt Regjeringen, og sagde, at dette ogsaa var en Grund til Arbejdsløsheden. Jeg tror, at det vilde være bedre at stille denne Sag paa en anden Maade. Regjeringen har nu i hened to Aar været tilstede som en Hindring for at faae begyndt paa disse ekstraordinære Foranstaltninger, og Regjeringen vidste jo vel, at, naar den ikke saaledes var bleven staaende som en Hindring for at faae paa-begyndt disse Arbejder, kunde der efter Forslag herfra været anvendt henved 3 Millioner Kr. om Aaret til ekstraordinære Forsvarsforanstaltninger, som nu netop paa Grund af Regjeringens Stilling ikke ere anvendte dertil, saa at denne Bebrejdelse, som Regjeringen saaledes reiser mod Rigsdagen, kunde, hvis man vilde lægge nogen særlig Vægt paa dette Spørgsmaal med Hensyn til Arbejdsløsheden, hvad jeg ikke kan gjøre, med Rette vendes mod Regjeringen, som ikke har forstaaet i rette Tid at høre af for den Folkstemning, der giver sig tilkjende med Hensyn til dette Forhold. Man tager imidlertid meget feil, naar man tror, at Jordvolde og Stendæmninger, som skulde anlægges omkring Kjøbenhavn, vilde have meget stor Betydning for Arbejdsforholdene. Det vilde i mange Maader være en siebliffelig Forrykning af Arbejdsforholdene, nemlig naar disse Arbejder, som jo skulle udføres under Ingeniørens Tilsyn, skulle ske ved Hjælp af Arbejdere, som Entreprenørerne og deres Medhjælpere lige saa godt ville hente fra Staaene som fra Fyen, Sjælland eller Sylland. Denne Bemærkning gjælder ogsaa det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Wintner) med hans 30 Mill. Kr. til Jernbaner; denne Sammenhobning af Arbejdere fra de forskjellige Dele af Landet er ikke det, som i og for sig har væsentlig Betydning for Arbejdernes gode Stilling her i Landet. Men det, der har Betydning, er, om der er Kræfter i Samfundet i det Hele, saaledes at vi have Arbejdsgivere jævnt

hen over hele Landet, at Jordbrugere, Fabrikanter og Handlende kunne holde deres Virksomhed i rolig og forsvarlig Gang, saaledes at de kunne anvende noget Extra paa deres Forretning, og isørigt betale anstændigt for det ordinære Arbejde. Det er dette, der giver Arbejdsfortjeneste og bevirker Fremskridt, men ikke det, at Entreprenører samle Arbejdere f. Ex. ved Jernbaner eller deslige, thi Arbejdet udføres gennem Underentreprenører, der søge at forskaffe sig de billigst mulige Arbejdskræfter ved at tage dem fra Lybftland eller andre Steder, og saaledes drage dem ind i Landet til saadant Arbejde; og selv om der maaste findes Anvendelse for enkelte andre løse Hænder af Landets egne Børn, har dette ikke nogen væsentlig Betydning. Dette har ingenlunde den Betydning for Arbejderne, som man tror at kunne opstille. Naar de gifte Arbejdere saaledes skulle rykkes bort fra deres Familier for at drage hen til saadanne Arbejdssteder, maa de have en meget større Fortjeneste for at kunne leve paa to Steder, end naar de leve i deres rolige Hjem og der kunne fortjene Noget til Stadigbed. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger til den meget ærede Minister. Jeg beklager, at vi heller ikke om disse to Forslag kunne blive enige. Det forekommer mig, at han burde have sagt: Noget for Noget, naar Benskaf skal holdes. Naar vi ere gaaede ind paa hans Forslag under Nr. 2, som han sætter Pris paa, skjøndt vi stille os skeptisk overfor det, forekommer det mig, at den høitagtede Minister kunde være gaaet ind paa vort Forslag under Nr. 12. — Ved at vende mig til Forslaget under Nr. 12 møder jeg der Yttring, som det ærede Medlem for Ribe, det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) fremsatte, at man ikke havde gjenmænt dette Forslag, og derfor vilde han stemme imod det. Jeg skulde ikke have havt Noget imod denne Yttring, dersom det ærede Medlem havde brugt Ordet „han“ eller „jeg“ i Stedet for „man“. Det ærede Medlem kunde have sagt: Jeg har ikke gjenmænt dette Forslag, derfor vil jeg stemme imod det; dette vilde jeg finde ganske naturligt og meget vel begrundet. Men det ærede Medlem tager meget feil, naar han tror, at Forslagsstillerne ikke have gjenmænt Forslaget. Det er ikke saa, og jeg haaber, at Enhver, der stemmer for det, har gjenmænt det. Jeg troede, at jeg havde godtgjort dette ved min første Udtalelse; men jeg kommer nu ved at omtale enkelte Ytringer til at begrunde det nær-